ב ס ״ ד

בהיכלו

פרשת **בחקותי** תשפ״ד

גליון מס **122**

מיסודו של
מרן מוהרא״ש זי״ע

בנשיאות מו״ר
הרה״צ ר׳ יצחק שמואל אהרן לעזער שליט״א

נחלת

הַנְּקִיּוּת שֶׁל רַבֵּנוּ

אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הִבְחִינוּ בְּרַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁבְּכָל פַּעַם קֹדֶם שֶׁיָּצָא מִבֵּיתוֹ הֵרְטִיב אֶת יָדָיו עִם מַיִם וְהָיָה מְסַדֵּר פֵּאוֹתָיו, שֶׁיִּהְיוּ מְסֻדָּרִים תַּלְתַּלִּים שֶׁקּוֹרִין ״גִּיקְרַייזְלְטֶע פֵּאוֹת״ (עַיֵּן חַיֵּי מוֹהַ״ר״ן סִימָן תק״ז), וְכֵן הָיָה הוֹלֵךְ מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל עִם פֵּאוֹת תַּלְתַּלִּים מְסֻדָּרִים.

מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל אָמַר, הַכֹּל אֲנִי יָכוֹל לְחַקּוֹת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, רַק לֹא אֶת הַנְּקִיּוּת שֶׁלּוֹ, כִּי אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל הָיוּ אֲפִלּוּ הַסּוּלְיוֹת שֶׁל הַנַּעֲלַיִם נְקִיּוֹת.

פַּעַם אַחַת הִגִּיעַ מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל עִם ר׳ נַחְמָן טוּלְטְשִׁינֶער זַ״ל אֶל עִיר אוּמַן, וְהִנִּיחוּ אֶת אֶת תַּרְמִילֵיהֶם בְּמָקוֹם הָאַכְסַנְיָא שֶׁלָּהֶם, וְתֵכֶף וּמִיָּד הִתְחִיל מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל לָרוּץ אֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, וְגַם ר׳ נַחְמָן טוּלְטְשִׁינֶער זַ״ל רָץ אַחֲרָיו, כִּי רָצָה לִהְיוֹת עִמּוֹ, וּמוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל רָאָה שֶׁבִּגְדּוֹ קָרוּעַ, אָמַר לוֹ, אַתָּה קֹדֶם תִּפְסֹר אֶת בִּגְדְּךָ, כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל הִקְפִּיד שֶׁלֹּא יֵלְכוּ עִם בְּגָדִים קְרוּעִים, עָנָה וְאָמַר אֶתְפֹּר אַחַר כָּךְ, אָמַר לוֹ מוֹהַרְנַ״תְּ זַ״ל, אִם נוֹסְעִים אֶל רַבִּי צְרִיכִים לְקַיֵּם אֶת דְּבָרָיו.

// לְטַיֵּל בְּגַן עֵדֶן

יֵשׁ רַשִׁ״י נִפְלָא בְּפָרָשָׁתֵנוּ עַל הַפָּסוּק: "וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּתוֹכְכֶם וְהָיִיתִי לָכֶם לֵאלֹקִים" (וַיִּקְרָא כו, יב) - "אֲטַיֵּל עִמָּכֶם בְּגַן עֵדֶן כְּאֶחָד מִכֶּם, וְלֹא תִּהְיוּ מִזְדַּעְזְעִים מִמֶּנִּי"" - הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַבְטִיחַ לָנוּ שֶׁהוּא יְטַיֵּל עִמָּנוּ בְּגַן עֵדֶן כְּמוֹ עִם חָבֵר...

מָה הַפְּשָׁט בָּזֶה? אֵיךְ בְּדִיּוּק מִתְקַיֵּם דָּבָר כָּזֶה נִפְלָא?

הָיָה רָגִיל בְּפִיו שֶׁל מוֹהֲרָא״ש זַ״ל לְפָרֵשׁ זֹאת - **אָדָם שֶׁזּוֹכֶה כָּל יוֹם לְדַבֵּר עִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, לְהִתְבּוֹדֵד וּלְפָרֵשׁ כָּל שִׂיחָתוֹ בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, הוּא זוֹכֶה לְ"אֲטַיֵּל עִמָּכֶם בְּגַן עֵדֶן כְּאֶחָד מִכֶּם"!**

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַבְטִיחַ לָנוּ שֶׁהוּא יְטַיֵּל עִמָּנוּ בְּגַן עֵדֶן כְּמוֹ עִם חָבֵר...

הַלָּשׁוֹן הַזֶּה שֶׁל "טִיּוּל" הוּא לֹא סְתָם, הַטִּיּוּל מְאֹד מוֹעִיל לְהִתְבּוֹדְדוּת, לָשֶׂבֶת וּלְהִתְבּוֹדֵד עַל מָקוֹם אֶחָד זֶה לֹא קַל, כִּי לָאָדָם יֵשׁ 'קוֹצִים'... אֵין לוֹ סַבְלָנוּת, אֲבָל **לְדַבֵּר אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ תּוֹךְ כְּדֵי טִיּוּל, נוֹתֵן לָאָדָם אֶת הָאֶפְשָׁרוּת לְהֵרָחִיב בַּדְּבָרִים, וּלְפָרֵשׁ כָּל לִבּוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.**

// טִיּוּל מְחַיֶּה מֵתִים

רַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי מוֹהַ״רַ״ן, חֵלֶק א, סִימָן צב): **"עַל יְדֵי מָה שֶׁאָדָם נָע וָנָד בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ יָכוֹל לְהַחֲיוֹת מֵתִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בֶּאֱלִישָׁע כְּשֶׁהֶחֱיָה אֶת בֶּן הַשּׁוּנַמִּית כְּתִיב בָּהּ** (מְלָכִים ב ד) **: "וַיֵּלֶךְ אַחַת הֵנָּה וְאַחַת הֵנָּה".** אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל זוֹ הָיְתָה עֲבוֹדָה תְּמִידִית, וְהָיָה הוֹלֵךְ הַרְבֵּה אָנָה וָאָנָה וְכוּ׳.

מוֹהֲרָא״ש זי״ע תָּמִיד הִסְבִּיר אֶת הַתּוֹרָה הַזּוֹ, שֶׁהַכַּוָּנָה בְּ"לְהַחֲיוֹת מֵתִים" שָׁם, זֶה סוֹבֵב וְהוֹלֵךְ עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֵתָנוּ, כֻּלָּנוּ צְרִיכִים תְּחִיַּת הַמֵּתִים, אִם אָדָם, חַס וְשָׁלוֹם, עָצוּב, שָׁבוּר וּמְדֻכָּא, אֲזַי הוּא בִּבְחִינַת מֵת, כִּי הוּא בְּלִי חִיּוּת, וּמַהֵי הָעֵצָה? תֵּלֵךְ וּתְטַיֵּל אָנָה וָאָנָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וְהִנֵּה מָה תַּעֲשֶׂה אָז? [יֵשׁ בֶּאֱמֶת כָּאֵלּוּ שֶׁסּוֹבְלִים מֵעַצְבִּים, וְהֵם הוֹלְכִים אָנָה וָאָנָה סְתָם, וְאֵין בָּזֶה שׁוּם תּוֹעֶלֶת...], רַבֵּנוּ גָּלָה לָנוּ מָה תַּעֲשֶׂה בְּעֵת הִלּוּכְךָ אָנָה וָאָנָה בְּבֵיתְךָ: תְּדַבֵּר לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא! תּוֹצִיא אֶת הָרְצוֹנוֹת מִפִּיךָ, תּוֹצִיא אֶת הַבַּלְבּוּלִים שֶׁלְּךָ מֵהַפֶּה: **"רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי מְבֻלְבָּל מִדָּבָר פְּלוֹנִי וּפְלוֹנִי, וְחָסֵר לִי דָּבָר פְּלוֹנִי וּפְלוֹנִי"**, תְּדַבֵּר! כְּשֶׁאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לָזֶה, הוּא מְחַיֶּה אֶת עַצְמוֹ, הוּא זוֹכֶה לִתְחִיַּת הַמֵּתִים.

// לְהִתְפַּלֵּל עִם הָרַגְלַיִם

בְּנֻסַּח "נִשְׁמַת" אָנוּ אוֹמְרִים: **"אִלּוּ פִינוּ מָלֵא שִׁירָה כַּיָּם וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה כַּהֲמוֹן גַּלָּיו"** וְכוּ׳, וּמְסַיְּמִים: "וְרַגְלֵינוּ קַלּוֹת כָּאַיָּלוֹת", וְלִכְאוֹרָה אֵינוֹ מוּבָן, מֵילָא "יָדֵינוּ פְּרוּשׂוֹת כִּנְשְׁרֵי שָׁמַיִם" מוּבָן, כִּי הָיָה מִנְהָג לְהִתְפַּלֵּל בְּפְרִיסַת הַיָּדַיִם, וְכֵן "אִלּוּ פִינוּ מָלֵא שִׁירָה כַּיָּם" - שֶׁהַכֹּחַ מָלֵא עִם שִׁירָה לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, אֲבָל מָה הַקֶּשֶׁר שֶׁל **"רַגְלֵינוּ קַלּוֹת כָּאַיָּלוֹת"** לְעִנְיַן הַתְּפִלָּה?

אֲבָל עַל פִּי הַנַּ״ל מוּבָן - אָדָם שֶׁיֵּשׁ לוֹ רַגְלַיִם קַלּוֹת, וְהוּא מְטַיֵּל הַרְבֵּה, זֶה נוֹתֵן לוֹ כֹּחַ לְהִתְבּוֹדֵד יוֹתֵר, זֶה מְעוֹרֵר אוֹתוֹ וְנוֹתֵן לוֹ חִיּוּת לְהַמְשִׁיךְ בְּעוֹד וְעוֹד דִּבּוּרִים, כָּכָה נִזְכֶּה לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמֵנוּ וּלְטַיֵּל עִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּכָל מָקוֹם שֶׁרַק נִהְיֶה, וְנַרְגִּישׁ טַעַם גַּן עֵדֶן בְּחַיֵּינוּ.

(עַל פִּי אִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל פָּרָשַׁת בְּחֻקֹּתַי תשע״א)

דיבור אחד

״אִם לִבְעָמִים נוֹפֵל מִמַּדְרֵגָתוֹ צָרִיךְ לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בַּיָּמִים הַקּוֹדְמִים שֶׁהָיָה מַזְרִיחַ לוֹ אֵיזֶה הָאָרָה קְצָת, וְיֹאחֵז עַצְמוֹ עַתָּה בְּהַהִתְעוֹרְרוּת וְהַזְרִיחָה שֶׁהָיָה לוֹ מֵאָז וּמִקֶּדֶם״

(לִיקּוּטֵי מוֹהֲרַ״ן חֵלֶק א׳ סִימָן רכב)

אֲפִלּוּ אִם לֹא מְבִינִים וּמַרְגִּישִׁים כְּלוּם

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ, יוֹם ו' עֶרֶב שַׁבַּת קֹדֶשׁ לְסֵדֶר בְּחֻקּוֹתַי חֲזַק [בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל] י"ט אִיָּר ל"ד לְמַ"טְמוֹנִים ה'תשפ"ב.

חַיִּים וְשָׁלוֹם וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים הַגָּרִים בִּיבְנְאֶל עִיר בְּרֶסְלֶב, עִיר הַשִּׂמְחָה, וְדִי בְּכָל אֲתַר וַאֲתַר, הוי"ה עֲלֵיהֶם יַשְׁרֶה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

הַשַּׁבָּת קוֹרְאִים פָּרָשַׁת בְּחֻקּוֹתַי - חֲזַק, וּבוֹ קוֹרְאִין אֶת פָּרָשַׁת הַתּוֹכָחָה כְּדֵי שֶׁיִּתְקַיֵּים "תִּכְלֶה שָׁנָה וְקִלְלוֹתֶיהָ" לְפָנֵי חַג הַשָּׁבוּעוֹת שֶׁהוּא כְּמוֹ רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְהַתְּקִוּוּ מְנֻחַ בַּתּוֹרוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת שֶׁל הַפָּרָשָׁה "**אִם בְּחֻקֹּתַי תֵּלֵכוּ**", שֶׁנַּרְגִּיל עַצְמֵנוּ לָלֶכֶת בְּחֻקֵּי ה', לְקַיֵּם הַמִּצְוֹות וְלִלְמֹד תּוֹרָה וְלַעֲסֹק תְּפִלָּה כְּחֹק וְלֹא יַעֲבֹר, אֲפִלּוּ אִם לֹא מְבִינִים וּמַרְגִּישִׁים כְּלוּם, כִּי זֶה כָּל עִקַּר נִסְיוֹנוֹ שֶׁל אָדָם, כְּשֶׁעֲדַיִן אֵינוֹ מַרְגִּישׁ כְּלוּם בְּקִיּוּם הַמִּצְוֹות אוֹ בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה אוֹ בַּעֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה, וְהַסָּמָ"ךְ מ"ם מְפַתֶּה אֶת הָאָדָם שֶׁיַּעֲזֹב אֶת הַכֹּל שֶׁהֲרֵי אֵינְךָ מַרְגִּישׁ כְּלוּם, אֲבָל אִם מְקַיְּמִים הַמִּצְוֹות בְּדֶרֶךְ "**בְּחֻקֹּתַי - חֲזַק**", לִהְיוֹת חָזָק בְּקִיּוּם הַמִּצְוֹות אֲפִלּוּ שֶׁהֵם אֶצְלוֹ כְּחֹק בְּלִי טַעַם, אָז בְּמֶשֶׁךְ הַזְּמַן יִזְכֶּה לְהַרְגִּישׁ חִיּוּת גְּדוֹלָה בַּעֲבוֹדָתוֹ, וְנֹעַם עֲרֵבוּת זִיו הַשְּׁכִינָה יָאִיר עַל נַפְשׁוֹ בְּאוֹר גָּדוֹל.

וְיֵשׁ רֶמֶז בְּתֵבַת "**תֵּלֵכוּ**" שֶׁהוּא אוֹתִיּוֹת "**כּוֹתֶל**", כ"ו תֵּ"ל, כ"ו הוּא הַשֵּׁם הוי"ה בָּרוּךְ הוּא, וְתֵ"ל הוּא תֵּל שֶׁכָּל פִּיּוֹת פּוֹנִים לְשָׁם (עֵיֵן לְקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א' סִימָן כ"ה) הַיְנוּ עֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה, כִּי אָדָם שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא נִמְצָא, גַּם בְּעֵת הִלּוּכוֹ בַּדֶּרֶךְ, וְתָמִיד מְצַיֵּר לְעַצְמוֹ שֶׁהוּא עוֹמֵד אֵצֶל כּוֹתֶ"ל הַמַּעֲרָבִי שֶׁמְּעוֹלָם לֹא זָזָה הַשְּׁכִינָה מִשָּׁם, וְשׁוֹפֵךְ שֵׂם נַפְשׁוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּשִׂיחָה זוֹ תְּפִלָּה, אָדָם כָּזֶה - תְּהִיֶּה עֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה **חָקוּק** בּוֹ כְּיֶתֶד חָזָק בַּל תִּמּוֹט בְּחֹק קָדוֹשׁ (**בְּחֻקֹּתַי**"י בְּגִימַטְרִיָא **בְּחַ"ק קָדוֹ"שׁ**) וּבְכָל מָקוֹם בּוֹאוֹ יְשִׁפַּע עָלָיו שֶׁפַע קֹדֶשׁ מֵעֵין בְּרָכַת הַמָּקוֹם, עַל דֶּרֶךְ שֶׁכָּתוּב אַחַר כָּךְ, **וְנָתַתִּי גִּשְׁמֵיכֶם בְּעִתָּם** וְגוֹ', שֶׁיִּהְיֶה הַשֶּׁפַע נִמְצָא בְּכָל עֵת וּבְכָל מָקוֹם וְלֹא יֶחְסַר לָאָדָם כְּלוּם.

[...]

הַמְאַחֵל לָכֶם שַׁבָּת שָׁלוֹם וּמְבֹרָךְ!

יִצְחָק מֵאִיר מוֹרְדְּכַי לִיפְּשִׁיץ

שו"ת ברסלב

מאת מוהרא"ש זי"ע

אֲנִי לֹא מוֹצֵא חֲבוּרָה רְצִינִית שֶׁל עוֹבְדֵי ה' שֶׁאֲנִי יָכוֹל לְהִצְטָרֵף אֵלֶיהָ

שָׁלוֹם לְמוֹרֵנוּ הָרַב הַצַּדִּיק. אֲנִי אַבְרֶךְ בֶּן שְׁלוֹשִׁים וְחָמֵשׁ מִצַּפַּת אָב לִשְׁלוֹשָׁה יְלָדִים. חָזַרְתִּי בִּתְשׁוּבָה לִבְנֵי תִּשַּׁע שָׁנִים. אֲנִי לוֹמֵד בְּכוֹלֶל חֲצוֹת בְּצִיּוּן רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי, וְאַחַר הַצָּהֳרַיִם אֲנִי עוֹסֵק בְּכְתִיבַת סת"ם. אֲנִי מִשְׁתַּדֵּל בְּכָל כּוֹחִי לְהִתְחַזֵּק בְּעֲצוֹת רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ, אֲבָל אֲנִי מַרְגִּישׁ חִסָּרוֹן גָּדוֹל בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, כִּי לֹא מָצָאתִי חֲבוּרָה רְצִינִית שֶׁל עוֹבְדֵי ה' שֶׁאֲנִי יָכוֹל לְהִצְטָרֵף אֵלֶיהָ, וַאֲנִי חוֹשֵׁב אוּלַי לַעֲבֹר לְמָקוֹם אַחֵר. מַה דַּעְתּוֹ שֶׁל הָרַב?

תשובה

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם ה' לְסֵדֶר וָאֵרָא כ"ח טֵבֵת התשע"ג

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נ"י

לְנָכוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֵין אַתָּה יָכוֹל לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר אֶת גֹּדֶל הַזְּכוּת שֶׁיֵּשׁ לְךָ שֶׁאַתָּה נִמְצָא בְּכָל חֲצוֹת לַיְלָה אֵצֶל צִיּוּן הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַאי, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וְאַתָּה צָרִיךְ לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמְךָ עִם הַזְּכוּת הַגְּדוֹלָה הַזּוֹ שֶׁנִּפְלָה בְּחֶלְקְךָ, בְּכָל טוֹב מְאֹד מְאֹד שֶׁתַּתְחִיל לְשִׂמְחַ עִם הַנְּקֻדָּה שֶׁלְּךָ, וְאַל תִּסְתַּכֵּל עַל אֲחֵרִים כְּלָל, וְתֵלֵךְ עִם הַגִּלּוּי שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ"ל עַל הַפָּסוּק (יְחֶזְקֵאל ל"ג) "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם" שֶׁאַבְרָהָם עָבַד הַשֵּׁם רַק עַל יְדֵי שֶׁהָיָה אֶחָד, שֶׁחָשַׁב בְּדַעְתּוֹ שֶׁהוּא רַק יְחִידִי בָּעוֹלָם, וְלֹא הִסְתַּכֵּל כְּלָל עַל בְּנֵי הָעוֹלָם, שֶׁפָּרִים מֵאֲחֵרִי

הַשֵּׁם וּמוֹנְעִים אוֹתוֹ, וְלֹא עַל אָבִיו וְעַל אִמּוֹ וּשְׁאָר הַמּוֹנְעִים, רַק כְּאִלּוּ הוּא אֶחָד בָּעוֹלָם.

וְכֵן כָּל הָרוֹצֶה לְהַכָּנֵס בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, אִי אֶפְשָׁר לוֹ לְהַכָּנֵס כִּי אִם עַל יְדֵי בְּחִינָה זוֹ שֶׁיֵּחָשֵׁב שֶׁאֵין בָּעוֹלָם כִּי אִם הוּא לְבַדּוֹ יְחִידִי בָּעוֹלָם, וְלֹא יִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם אָדָם הַמּוֹנְעוֹ, כְּגוֹן אָבִיו וְאִמּוֹ אוֹ חוֹתְנוֹ וְאִשְׁתּוֹ וּבָנָיו וְכַיּוֹצֵא, אוֹ הַמְּנִיעוֹת שֶׁיֵּשׁ מִשְּׁאָר בְּנֵי הָעוֹלָם, הַמַּלְעִיגִים וּמְסִיתִים וּמוֹנְעִים מֵעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְצָרִיךְ שֶׁלֹּא יָחוּשׁ וְיִסְתַּכֵּל עֲלֵיהֶם כְּלָל, רַק יִהְיֶה בִּבְחִינַת: "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם" כְּאִלּוּ הוּא יָחִיד בָּעוֹלָם.

אָדָם צָרִיךְ לִשְׁמֹחַ בַּמָּקוֹם שֶׁהוּא נִמְצָא, וּבְפֶרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן ל"ד) אֲשֶׁר יֵשׁ לְכָל אֶחָד נְקֻדָּה מַה שֶּׁאֵין בַּחֲבֵרוֹ, וְלָכֵן מִי יוֹדֵעַ אִם תִּמְצָא חֲבוּרָה כָּזוֹ וְכוּ', מַה שֶּׁאַתָּה חוֹשֵׁב וּמְדַמְיֵן לְעַצְמְךָ וְכוּ', אַתָּה צָרִיךְ לָדַעַת שֶׁהַיּוֹם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַשְׁבִּרִים וְגַלִּים אֲחֵרִים, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּחַיֶּה אֶת עַצְמוֹ עִם סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל, וּצְרִיכִים לִשְׁמֹחַ עִם מַה שֶּׁיֵּשׁ לוֹ, וְלֹא לַחֲשֹׁב שֶׁבַּמָּקוֹם אַחֵר יִהְיֶה לִי יוֹתֵר טוֹב.

וְלָכֵן אַתָּה צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק עִם עַצְמְךָ, וְהָעִקָּר תִּרְבֶּה בְּשִׂיחָה בֵּינְךָ לְבֵין קוֹנְךָ, וְכָךְ תִּזְכֶּה לִמְצֹא אֶת הַמָּקוֹם שֶׁלְּךָ, וְזֶה מַה שֶּׁאָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה (שְׁמוֹת ג' ה') "שַׁל נְעָלֶיךָ מֵעַל רַגְלֶיךָ כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו אַדְמַת קֹדֶשׁ הוּא", תֶּכֶף וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם מוֹרִיד מֵעַצְמוֹ אֶת הַהֶעָלְמוֹת וְהַסְּתָרוֹת שֶׁמַּעְלִימִים וּמַסְתִּירִים אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּבָר נִתְגַּלָּה שֶׁאֲפִלּוּ בְּתוֹךְ הַסְּנֶה, שָׁם נִמְצָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וּכְמַאֲמָרָם זַ"ל (שַׁבָּת ס"ז.) הַסְּנֶה לָאו מִשּׁוּם דִּגְבִיהֲתָּ מִכָּל אִילָנֵי אַשְׁרֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שְׁכִינְתֵּהּ עֲלָךְ, אֶלָּא מִשּׁוּם דְּמָיְכַתְּ מִכָּל אִילָנֵי אַשְׁרֵי קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁכִינְתֵּהּ עֲלָךְ; תֶּכֶף וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם מְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ אֶל הָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, מִתְגַּלָּה אֲלָיו הַשְּׁכִינָה, אֲפִלּוּ בַּמָּקוֹם שֶׁהוּא נִמְצָא שָׁם.

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתִפְלָתִי שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךְ שֶׁיִּהְיֶה לְךָ הַצָּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תַּשְׂכִּיל וְתַצְלִיחַ.

הַמְאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

בֵּית מִדְרָשׁוֹ שֶׁל הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי לֵוִי יִצְחָק מִבַּארְדִּיטְשׁוֹב זי"ע, הָיָה אֶחָד שֶׁהָיָה מְמַהֵר מְאֹד בְּסוֹף הַתְּפִלָּה לָצֵאת, וּבְקֹשִׁי הָיָה לוֹ זְמַן לְגְמֹר אֶת הַתְּפִלָּה כָּרָאוּי, אָז הָרַב הַקָּדוֹשׁ מִבַּארְדִּיטְשׁוֹב שְׁאָלוֹ: "לְהֵיכָן אַתָּה מְמַהֵר וְרָץ?" עָנָה לוֹ אוֹתוֹ אָדָם: "אֲנִי מְמַהֵר לַפַּרְנָסָה שֶׁלִּי"... עָנָה וְאָמַר לוֹ הָרַב הַקָּדוֹשׁ מִבַּארְדִּיטְשׁוֹב: "מֵאֵיפֹה אַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁאַתָּה רָץ אֶל הַפַּרְנָסָה שֶׁלְּךָ? אוּלַי אַתָּה רָץ וּבוֹרֵחַ מֵהַפַּרְנָסָה שֶׁלְּךָ?... אוּלַי אַתָּה בַּכִּוּוּן הֲהֶפּוּךְ?"...

> "מֵאֵיפֹה אַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁאַתָּה רָץ אֶל הַפַּרְנָסָה שֶׁלְּךָ? אוּלַי אַתָּה רָץ וּבוֹרֵחַ מֵהַפַּרְנָסָה שֶׁלְּךָ?... אוּלַי אַתָּה בַּכִּוּוּן הֲהֶפּוּךְ?"...

הִנֵּה בֶּאֱמֶת אָדָם צָרִיךְ לֵילֵךְ לְעַבּוֹדָתוֹ וּלְפַרְנָסָתוֹ, אֲבָל אַף עַל פִּי כֵן יִרְאֶה שֶׁיִּהְיֶה לוֹ אֵיזֶה שְׁעוּרִים בַּתּוֹרָה, וְכֵן שֶׁיְּצָטָרֵף לְכָל הַפָּחוֹת לְאֵיזֶה שִׁעוּר תּוֹרָה, וְכֵן עָלָיו לִרְאוֹת שֶׁיָּקוּם כַּמָּה דַּקּוֹת קֹדֶם זְמַן הַקִּימָה הָרָגִיל, וְיִתְפַּלֵּל כָּרָאוּי, וְיִלְמַד אֵיזֶה שִׁעוּר אַחַר הַתְּפִלָּה - שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם, פֶּרֶק מִשְׁנָיוֹת, וְכוּ' וְכוּ', וְכֵן בָּעֶרֶב, יִרְאֶה לִקְבֹּעַ לְעַצְמוֹ אֵיזֶה שְׁעוּרִים בַּתּוֹרָה, וְזֶה יָבִיא לוֹ אֶת הַפַּרְנָסָה!

הָיוּ כָּל כָּךְ הַרְבֵּה סְפוּרִים מְצַדִּיקִים בְּעִנְיָן זֶה, וְנִסְפָּר סִפּוּר יָדוּעַ שֶׁסִּפֵּר ה"בֶּן אִישׁ חַי" - הָרִי"ח הַקָּדוֹשׁ, שֶׁהָיוּ שְׁנֵי אֲנָשִׁים בְּעִיר אַחַת, שֶׁהָיָה לָהֶם אֵיזוֹ הִתְחָרוּת בְּמִסְחָר בְּגָדִים. אֶחָד מֵהֶם הָיָה אִישׁ כֶּשֶׁר, שֶׁלֹּא הָיָה מַגִּיעַ כְּ"וַתִּיקִין" לַחֲנוּת... אֶלָּא "וַתִּיקִין" הָיָה מַגִּיעַ לְבֵית הַכְּנֶסֶת כָּל יוֹם, וְהָיָה נִזְהָר לִלְמֹד כַּמָּה שְׁעוּרִים בַּתּוֹרָה, וּכְשֶׁהִגִּיעַ הַזְּמַן - בְּשָׁעָה עֶשֶׂר אוֹ אַחַת עֶשְׂרֵה - הוּא הָיָה הוֹלֵךְ לַחֲנוּת.

מֵאִידָךְ, לָאָדָם הַשֵּׁנִי אָמְנָם הָיָה אוֹתוֹ סוּג שֶׁל חֲנוּת וְכוּ', אַךְ הוּא הָיָה מְמַהֵר מְאֹד בִּתְפִלָּתוֹ [אִם בִּכְלָל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת...], וּמְמַהֵר לִפְתֹּחַ הַחֲנוּת כְּדֵי לִתְפֹּס יוֹתֵר אֶת הַקּוֹנִים.

אוּלָם הַמְּצִיאוּת הָיְתָה, שֶׁאַף פַּעַם לֹא הָיָה חָסֵר לָאָדָם הָרִאשׁוֹן קוֹנִים, וְאַף שֶׁהַשֵּׁנִי הָיָה מַקְדִּים לִפְתֹּחַ וְכוּ' וּמְמַהֵר וְכוּ', אַךְ תָּמִיד הָיוּ קוֹנִים דַּוְקָא אֵצֶל הָאָדָם הָרִאשׁוֹן.

וְהָיָה בָּזֶה סִפּוּר שָׁלֵם, שֶׁפַּעַם הִגִּיעָה סְחוֹרָה יְקָרָה וּמְשֻׁבַּחַת, וְהַדָּבָר הִתְפָּרְסֵם בְּכָל הָעִיר, וְכֻלָּם בָּאוּ וְקָנוּ, וְהִנֵּה הָיָה אֵיזֶה שַׁר חָשׁוּב מְאֹד שֶׁהוּא הָיָה צָרִיךְ כַּמּוּת רַבָּה מְאֹד שֶׁל הַבַּד הַיְּקָרָתִי שֶׁהִגִּיעַ, וְהוּא הִגִּיעַ לְאוֹתוֹ אֶחָד שֶׁהָיְתָה לוֹ הַחֲנוּת שֶׁהָיָה פּוֹתְחָהּ מֻקְדָּם וְכוּ', אַךְ לֹא הָיְתָה לוֹ כְּבָר כְּמַעַט סְחוֹרָה, כִּי כְּבָר אֲנָשִׁים רַבִּים בָּאוּ לִקְנוֹת כַּנַּ"ל, וְלָכֵן לֹא הָיָה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת הַהַזְמָנָה שֶׁלּוֹ.

וְהִנֵּה בְּדִיּוּק כְּשֶׁאוֹתוֹ שַׂר יָצָא מֵהַחֲנוּת, הִגִּיעַ הַיְּהוּדִי הַשֵּׁנִי לִפְתֹּחַ אֶת הַחֲנוּת שֶׁלּוֹ [כִּי הוּא פָּתַח בְּשָׁעָה יוֹתֵר מְאֻחֶרֶת, כִּי לָמַד וְהִתְפַּלֵּל מְקֻדָּם כַּנַּ"ל], וְהִנֵּה הוּא הֵכִין אֶת הַסְּחוֹרָה כְּבָר בַּיּוֹם הַקּוֹדֵם, אַךְ הוּא לֹא מָכַר שׁוּם דָּבָר - כִּי עֲדַיִן לֹא פָּתַח, וְכָל חֲנוּתוֹ הָיְתָה מְלֵאָה עִם אוֹתוֹ הַבַּד.

שְׁאָלוֹ הַשַּׂר הַאִם יֵשׁ לוֹ אֶת אוֹתוֹ הַבַּד בְּכַמּוּת הַגְּדוֹלָה שֶׁהוּא צָרִיךְ, וְאָמַר לוֹ בַּעַל הַחֲנוּת שֶׁיֵּשׁ לוֹ, מִשּׁוּם שֶׁעַדַיִן לֹא מָכַר כְּלוּם מִזֶּה, וְלָכֵן נִכְנַס הַשַּׂר, עָשָׂה הַהַזְמָנָה הַגְּדוֹלָה, וְקָנָה עוֹד וְעוֹד בַּדִּים נוֹסָפִים, וְהַיְּהוּדִי הַזֶּה הִרְוִיחַ אָז הוֹן תּוֹעָפוֹת [כְּךָ מְסַפֵּר ה"בֶּן אִישׁ חַי" בְּאֶחָד מִסְּפָרָיו].

הַיּוֹצֵא, שֶׁאָדָם צָרִיךְ לָדַעַת שֶׁהָעִקָּר הוּא הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּבְוַדַּאי שֶׁעִם זֶה צְרִיכִים פַּרְנָסָה, כִּי (אָבוֹת ב, ב) "יָפָה תַּלְמוּד תּוֹרָה עִם דֶּרֶךְ אֶרֶץ" - צְרִיכִים גַּם פַּרְנָסָה, אֲבָל אָסוּר לַעֲשׂוֹת מֵהַטָּפֵל עִקָּר, הָעִקָּר הוּא הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּבָזֶה מִתְקַיֵּם אֲצִלּוֹ "וְנָתַתִּי גִּשְׁמֵיכֶם בְּעִתָּם" - תְּקַבְּלוּ אֶת כָּל הַגִּשְׁמִיּוּת בְּעִתּוֹ וּבִזְמַנּוֹ, לֹא יֶחְסַר לָכֶם שׁוּם דָּבָר!

(אשי ישראל פרשת בחקותי תשפ"א)

בֶּהָלַת הַקֶּרְדֹּם

אֶחָד מִתַּלְמִידֵי הָרַב הַקָּדוֹשׁ הַמַּגִּיד מִמֶּעזְרִיטְשׁ זי"ע, עָסַק לְפַרְנָסָתוֹ בְּאִטְלִיז לְמוּצָרֵי בָּשָׂר, מִלַּאכְתּוֹ הָיְתָה מְלֻאכֶת הַקַּצָּבוּת.

יוֹם אֶחָד עָמַד בַּחֲנוּתוֹ וְחָתַךְ בָּשָׂר קָשֶׁה עִם קֶרְדֹּם גָּדוֹל, וּפִתְאוֹם נִכְנַס לַחֲנוּת אֵיזֶה גּוֹי פָּרִיץ לִגְבוֹת חוֹבוֹ מִמֶּנּוּ, וּבְדִיּוּק כְּשֶׁנִּכְנַס הַגּוֹי - הִגְבִּיהַּ הַקַּצָּב אֶת הַקֶּרְדֹּם לְתוֹךְ בָּשָׂר, וְהָיָה נִדְמֶה לַגּוֹי שֶׁהוּא מַגְבִּיהַּ אֶת הַקֶּרְדֹּם עָלָיו לְהוֹרְגוֹ, וּמֵרֹב בֶּהָלָה וָפַחַד נָפַל חֲלָשׁוּת וְקִבֵּל הַתְקָפַת לֵב וּמֵת עַל הַמָּקוֹם...

הֵבִין הַקַּצָּב שֶׁהַמַּצָּב לֹא כָּל־כָּךְ טוֹב, וְעָלוּל לִהְיוֹת לוֹ מַר מְאֹד מְאֹד, כִּי יַעֲלִילוּ עָלָיו שֶׁהָרַג אֶת הַפָּרִיץ, וְלֹא יָדַע מַה לַּעֲשׂוֹת... תֵּכֶף וּמִיָּד סָגַר אֶת הַחֲנוּת, וְרָץ לְרַבּוֹ הָרַב הַקָּדוֹשׁ הַמַּגִּיד מִמֶּעזְרִיטְשׁ זי"ע.

בְּהַגִּיעוֹ לְבֵית רַבּוֹ, סִפֵּר לוֹ אֶת כָּל אֲשֶׁר אֵרַע עִמּוֹ, וְשָׁאַל אוֹתוֹ עֵצָה לְנַפְשׁוֹ כָּדַת מַה לַּעֲשׂוֹת עַתָּה - כְּשֶׁשָּׁרוּי בְּסַכָּנָה כֹּה גְּדוֹלָה.

שָׁמַע הַצַּדִּיק אֶת דִּבְרֵי הַתַּלְמִיד, וְכֹה יָעַץ לוֹ: **'לֵךְ עַתָּה מִיָּד אֶל הַחֲנוּת, דְּחֹף אֶת הַגּוֹי הַחוּצָה, וְתִבְרַח תֵּכֶף וּמִיָּד מִן הָעִיר לְמֶשֶׁךְ שְׁנֵי שָׁבוּעוֹת, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעְזֹר שֶׁיִּשְׁתַּכַּח כָּל הָעִנְיָן לְגַמְרֵי, וְהַכֹּל יָבוֹא עַל מְקוֹמוֹ לְשָׁלוֹם'...**

כְּתַלְמִיד נֶאֱמָן - צִיֵּת לְכָל דִּבְרֵי רַבּוֹ, וְאָכֵן שָׁב אֶל הַחֲנוּת, הוֹצִיא אֶת הַגּוֹי הַחוּצָה, נָעַל אֶת הַחֲנוּת עַל סוֹרָג וּבָרִיחַ, וְיָצָא אֶת הָעִיר.

בְּחֶלֹף שְׁבוּעַיִם תְּמִימִים, חָזַר הַקַּצָּב אֶל הָעִיר, וְנִשְׂכַּח כָּל הָעִנְיָן לְגַמְרֵי, וְשָׁב לְעִסְקֵי חֲנוּתוֹ כְּאִלּוּ לֹא אֵרַע דָּבָר.

מֵחֲמַת שֶׁהָעִנְיָן הָיָה מוֹפֵת גָּדוֹל וְעָצוּם, כִּי הַגּוֹיִים הָיוּ תָּמִיד מְחַפְּשִׂים עֲלִילוֹת עַל יְהוּדִים לְהַאֲשִׁים אוֹתָם עִם כָּל מִינֵי עִוְלוֹת, וּבְפָרָט דָּבָר כָּזֶה, עַל־כֵּן מִיָּד כְּשֶׁשָּׁב אֶל הָעִיר - נִכְנַס הַקַּצָּב אֶל בֵּית רַבּוֹ הַקָּדוֹשׁ בַּשֵּׁנִית, אַךְ הַפַּעַם כְּדֵי לְהוֹדוֹת לוֹ עַל הַיְשׁוּעָה הַגְּדוֹלָה שֶׁנַּעֲשְׂתָה עִמּוֹ.

כְּשֶׁמָּעָה אֵינָהּ פּוֹעֶל מוֹפֵת גַּם לָנוּ בְּעֵסֶק פַּרְנָסָתֵנוּ הַדְּחוּקָה מְאֹד?', כִּי סָבְלוּ אָז עֲנִיּוּת וְדַחְקוּת גְּדוֹלָה מְאֹד.

עָנָה וְאָמַר לָהּ הַמַּגִּיד הַקָּדוֹשׁ זי"ע: **'דְּעִי לָךְ, אִם הָיְתָה לָךְ אֱמוּנָה בִּי כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ לְאוֹתוֹ הֶחָסִיד הַקַּצָּב, בְּוַדַּאי הָיִית רוֹאָה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים כָּאֵלּוּ בְּכָל יוֹם וָיוֹם'...**

הָעוֹלָה מִן הַסִּפּוּר לְמַעֲשֶׂה: לִרְאוֹת מוֹפֵת שֶׁל צַדִּיק, תָּלוּי רַק בֶּאֱמוּנָה. כְּשֶׁאָדָם מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה בִּדְבָרֵי הַצַּדִּיק, וּבְכֹחוֹ הַגָּדוֹל לִפְעֹל אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ יְשׁוּעוֹת וְרַחֲמִים, כֵּן יִזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ פְּלָאוֹת מֵהַצַּדִּיק, הָעִקָּר - אֱמוּנָה!

(שיחות מוהר"ש חלק ז' ערך 'אמונה')

לְמַעֲשֶׂה!

שׁוּם דָּבָר לֹא נֶאֱבָד!

הוּא כְּבָר בַּפֶּתַח...

רַבֵּנוּ זַ"ל אָמַר, לִפְעָמִים יֵשׁ אָדָם שֶׁכְּבָר הוּא אֶצֶל הַפֶּתַח שֶׁל הַקְּדֻשָּׁה, וְהוּא חוֹזֵר לַאֲחוֹרָיו, מֵחֲמַת שֶׁמִּתְגַּבֵּר אָז עָלָיו הַסִּטְרָא אַחֲרָא וְהַבַּעַל דָּבָר בְּהִתְגַּבְּרוּת גְּדוֹלָה מְאֹד רַחֲמָנָא לִיצְלָן, וְאֵין מַנִּיחִין אוֹתוֹ לְהִכָּנֵס לְתוֹךְ הַפֶּתַח, וְעַל יְדֵי זֶה הוּא נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ וְחוֹזֵר לְאָחוֹר לְגַמְרֵי חַס וְשָׁלוֹם, כִּי כֵּן דַּרְכּוֹ **הַבַּעַל דָּבָר וְהַסִּטְרָא אַחֲרָא כְּשֶׁרוֹאִים שֶׁהָאָדָם סָמוּךְ מִמָּשׁ לְשַׁעַר הַקְּדֻשָּׁה וְכִמְעַט שֶׁיִּכָּנֵס לְתוֹכוֹ, אֲזַי הֵם מִתְפַּשְּׁטִים עָלָיו בְּהִתְגַּבְּרוּת גְּדוֹלָה מְאֹד רַחֲמָנָא לִיצְלָן.**

רַק לְהִתְחַזֵּק וְלַעֲשׂוֹת מַה שֶּׁיּוּכַל

עַל כֵּן צְרִיכִים אָז הִתְחַזְּקוּת גְּדוֹלָה נֶגְדָּם לַעֲמֹד עַל עָמְדוֹ וְלִבְלִי לְהָנִיחַ אֶת מְקוֹמוֹ, וְלִבְלִי לְהַשְׁגִּיחַ עַל הַנְּפִילוֹת וְהַיְרִידוֹת וְהַבִּלְבּוּלִים שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו, רַק לְהִתְחַזֵּק מְאֹד לְהִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם וְלַעֲשׂוֹת מַה שֶּׁיּוּכַל בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּבִרְבוֹת הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים יִכְנֹס לָבֶטַח בְּעֶזְרָתוֹ יִתְבָּרַךְ לְתוֹךְ שַׁעֲרֵי הַקְּדֻשָּׁה, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מָלֵא רַחֲמִים וְרוֹצֶה בַּעֲבוֹדָתֵנוּ מְאֹד.

כָּל תְּנוּעָה תָּבוֹא לְעֶזְרָתְךָ!

וְדַע אֲהוּבִי אָחִי, שֶׁכָּל **הַתְּנוּעוֹת וְהַהִתְעָתְּקוּת שֶׁהָאָדָם נִמְשָׁךְ וְנֶעְתָּק בְּכָל פַּעַם אֵיזֶה מֵעַט מִן גַּשְׁמִיּוּתוֹ לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, כֻּלָּם מִתְקַבְּצִים וּמִתְחַבְּרִים וּמִתְקַשְּׁרִים וּבָאִים לְעֶזְרָתוֹ בְּעֵת הַצָּרָה,** דְּהַיְנוּ כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ חַס וְשָׁלוֹם אֵיזֶה דִּחַק וְעֵת צָרָה, וְהַכֹּל וְהָעִקָּר לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אוֹפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה וְיִהְיֶה מַה שֶּׁיִּהְיֶה.

(לוח ברסלב)

דפוס צבעים אמיתיים

לזכות עמנואל בן יהודית אריאלה להצלחת ולזיווג הגון בקרוב

לזכות יחיאל בן שלומצה

לזכות יצחק עזרא בן אסתר נוגה לזיווג הגון

לזכות ולרפואת ר' שלמה ברוך בן רבקה הי"ו

לקבלת הגליון באימייל מדי שבוע: BRESLEV.SHELY@GMAIL.COM

להשתתפות בזכות הגדולה בהדפסת והפצת הגיליון

בהעברה בנקאית: ע"ש "ידידי עיר ברסלב"

בנק מרכנתיל, סניף: 725 מספר חשבון: 26437

בנדרים פלוס: קופת "ידידי עיר ברסלב"

לציין בהערה: עבור גיליון בהיכלו